

Mirna Bogdanović

Jazz pevka

... z ameriško nagrado *downbeat* za izjemno vokalno jazz izvedbo

Čeprav je z jasnim in odločnim vokalom v bendu Yogurt nase opozorila že kot srednješolka, se je klasičnega rocka (in slovenske estrade) hitro naveličala, saj ji trije akordi, na katerih v glavnem temelji ta glasba, niso pustili veliko prostora za improvizacijo, ki jo je zanimala. Tudi klasika, končala je srednjo glasbeno šolo smer klavir in se nato vpisala tudi na ljubljansko Akademijo za glasbo, jo je utesnjevala.

Jazz, ki ga je Mariborčanka, rojena v Sarajevu, odkrivala že v zelo mladih letih, je postal zanjo prostor svobode, v katerem se je vse bolj prepoznava, čeprav te glasbene vrste tedaj še ni povsem razumela. Nihče v njeni družini ni poslušal jazz; očetu, prav tako glasbeniku in avtorju, je bil bližji jugo rock. Njo pa je, ko je v osnovni šoli prvič slišala jazz, spodbudila energija jazz pevk, ki so znale svoja občutja v obliki govornega petja in fraziranja pretvoriti v glasbo tako, da je imela ta smisel, hkrati pa je bila tudi melodična. Privlačili so jo kompleksni ritmi v jazz glasbi in svoboda pri interpretaciji, saj je v jazzu, v primerjavi s klasiko, več svobode, zapisani so le temeljna melodija in akordi in zato si »prisiljen izumljati nekaj novega«.

Pri petnajstih letih je prvič obiskala jazz delavnico Jazzinty v Novem mestu. Po končani Srednji glasbeni in baletni šoli v Mariboru je bila kot pianistka sprejeta na ljubljansko Akademijo za glasbo, hkrati pa še na celovški Koroški deželni konservatorij, na smer jazz petje. Leto dni je obiskovala obe akademiji, pa še v bendu Papir je sodelovala. Leta 2012 je bila sprejeta na Jazz institut Berlin, ki je med najbolj prestižnimi jazz akademijami v Evropi. Na njem je med drugim študirala pri Kurtu Rosenwinklu, revolucionarju na jazz kitari.

Sicer pa se uveljavlja predvsem kot izvrstna improvizatorica v jazz petju. Pri tem ji koristi znanje iz klasičnega klavirja, ki ga je pridobila na zelo kakovostnih dodiplomskih slovenskih glasbenih šolah, saj ima izurjen posluš in hitreje prepozna akorde. Kot pianistka ima tudi veliko občutka za ritmično osnovo. Pozornost je namenjala improvizaciji, kar navadno druge jazz pevke zanemarjajo. Poleg tega vse-skozi spremlja trende v modernem jazzu in ni omejena le na študij jazz standardov, ki jih učijo

v šoli. Navdušujejo jo tudi različne zvrsti glasbe, kakršno igrajo denimo avstralski neo-soul band Hiatus Kaiyote, švedski elektronski bend Little Dragon, r&b/fusion basist Thundercat, jazzovski pianist Robert Glasper, še najbolj pa sta ji blizu Becca Stevens in Gretchen Parlato, ki kombinirata jazz s sodobnimi glasbenimi tokovi.

Danes sodeluje v različnih projektih. Poje v bendu The Red Doo, kjer so priredili za jazz tudi nekatere »dolgočasne« pop komade, kot sta denimo Rihannin *Diamonds* and Gotyejev *Somebody That I Used to Know*. Iz njih so vzeli le vokalno linijo, popolnoma pa spremenili harmonsko zgradbo, metrum in ritem. To je precej drzen eksperiment za profesionalne jazz glasbenike, deluje pa zelo sveže.

Sama opaža, da veliko jazz glasbenikov meni, da nekaj velja le jazz, ki je bil napisan pred sto leti, kanoniziran v jazz standarde. »A tudi če greš v lahkotnejšo smer, lahko narediš nekaj dobrega. Mi se poti kombiniranja različnih glasbenih zvrsti nismo zbal. The Red Doo še vedno temelji na improvizirani glasbi, le da smo jazz standarde preuredili na bolj preprost način in v smeri popularne glasbe,« pravi in zato spomni, da je bil jazz na samem začetku, v tridesetih letih prejšnjega stoletja, tako ali tako pop (ularna) glasba, namenjena širšim množicam. »Od tedaj se vse samo še poenostavlja. Danes poslušalstvo ne more več prebaviti tega, kar so si glasbeniki lahko privoščili v tridesetih letih ... Danes je z jazzom težko prepričati občinstvo, ki gleda samo talent šove. Jazz je postal oblika umetnosti, ki je ljudje večinoma več ne razumejo. Blizu je samo tistim, ki imajo afiniteto do te glasbe.«

Za mlado, petindvajsetletno pevko se vrata medtem odpirajo. Maja je dobila prestižno nagrado ameriške revije *Downbeat* (nekakšne Biblije v jazz svetu) za izjemno vokalno izvedbo tradicionalnega jazz. V Nemčiji, kjer namerava ostati tudi po koncu študija, pa je že uveljavljeno ime v jazz svetu, saj je kot edina tujka tudi članica Nemškega nacionalnega jazz orkestra, katerega mentorji so svetovno znani jazz glasbeniki.

Pripravlja pa tudi svoje pesmi, ki jih bo, ko bo čas za to, izdala na zgoščenki. In ker si nikakor noče privoščiti površne plošče, bo pred njenim izidom še dobro premislila, kakšna naj bo in kako naj zveni.

Piše: Marjan Horvat

Podoba: Uroš Abram